

Redacția, A. M. în Brașov și
Tipografia:
BRAȘOV, piața mare Nr. 22
Scrie și înfrunză pe o pri-
mescă. Me. manuscrite nu se re-
trimite!

Birourile de circulație:
Brașov, p. a. mare Nr. 22
Inserate în ziarele din Viena
Kudolf W. Rosenstein & Volger
(Căp. Maas), em. Schick, Alois
Herni, M. D. Kas, A. Oppel, J. Dom-
berger în Bușteni: A. V. Golz-
berger în Meas. Beckstein Re-
nal: în Frankfurt: S. L. D. in Ham-
burg: A. Steiner.

Prețurile inserțiilor: o seriă
garmondi pe o săptămână 8 cr.
p. 30 cr. Imbr. pentru o pu-
blicare. Public. mai dese
după tarif și favorabil.

Reclame pe pagina III-a o
serec 10 c. v. a. sau 80 ani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIII.

„Gazeta” este în fi- care zi.
ABONAMENTE PENTRU ANSTRO-UNGARIE:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate ofelele
postale din țară și din afară
și la ad. colector.

ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOV:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 178.

Brașov, Joi 9 (21) August

1890.

Procesul de pressă

al

„Gazetei Transilvaniei”

(Raport special.)

Clușu, 5 (17) August a. c.
(Urmare).

După o pauză de vr'o 25 minute
ședința urmează și *procurorul* își conti-
nuă vorbirea.

Dr. Jeszensky (continuând):

Dér ore față cu cine a trebuit eu
să înșir aceste insinuații și principii,
fundamentale ale dreptului nostru publici
cari de-altminte sunt foarte bine cu-
noscut și cari sunt afund înrădăci-
nate nu numai în conștiința, ci și în
sentimentul ră-cărui fiu credincios al
țerei? Ore față cu un străin? Ore față
cu fiul unei țări streine, în al cărui
suflet arde numai flacăra iubirei față
cu patria lui proprie? Pe cine aud eu mic-
șorându, negându, calumniându și de-
josingu sfânta noastră cauză, glorioasă Ungari-
ă și esistența ca stat a Maghiariei,
care a sancționat o amintire a luptei grele,
dér victorioase a celor mai buni ai noștri?
Cine este acela, care cuteză a numi
aici pe Maghiar usurpator? Usurpator
îngâmfat, pentru-că, susținut de pute-
rea și curagiul său, și a creat și o
patriă cu dominație dublă? Usurpa-
torul îngâmfat numește pe acela, care
cu geniul său creator de stat a fost
în stare sub loviturile aprăpe nimicitoare
ale nenorocirilor să creeze țări și țări din nou
această patriă și s'o organizeze? Cuteză a
numi usurpator pe acea națiune, care în
decursul de 10 secol a fost apărătoarea
și susținătoarea acestei țări și de a căreia
amintire sunt legate atâtea, o, atâtea
fapte eroice? Arătați-mi mie încă o altă
țară, unde națiunea se aibă drepturi mai
legale, mai drepte și mai sfinte față
cu patria ei, de cum are Maghiarul aici?
Cuteză a numi usurpator pe acea na-
țiune, care, lăpădându dela sine privi-
legiile, ce și le-a câștigat pe basa in-
temeiării și susținerii statului și cari în
mod natural rezultă în urma întem-
ierei unui stat regulat: întindându
mână frățescă grăbesce a declara, că
egale sunt cu ea toate naționalitățile din
țară, deplin îndreptățită este cu ea și
acea naționalitate despoiată până atunci
de toate drepturile politice, din a căreia
membri unuli ță câtă de nemulțumitor
ii răsplătesc acum cu aceea, că negându
istoria, negându dreptul, negându suve-
ranitatea națiunii, cuteză a numi usur-
pator pe Maghiar, și deși naționalită-
țile de aici n'au avut nic-o dată titlu
de drept, deși n'au avut nic-o dată
istorie, el le ia pe acestea și le atribuie
națiunii maghiare politice, ci națio-
nalităților ce trăiesc aici?

Un cetățen maghiar este acela,
onorați d-ni jurați, care liberându-se din
legăturile alipirei și fidelității către pa-
tria maghiară, stingându dintre senti-
mentele sale sentimentul acela natural
și născut de-odată cu omul, pe care
il simte ori-care altă fiu drept și cre-
dincios al țerei, într'unu mod văt-
mător și batjocuritor îi dize cu oi-
nism verde 'n față: Tu ești usurpa-
tor!

Cu privire la acest obiect, prea
stim. d-ni jurați, nu știu decât așa
put să dize ceva.

Judece înțelepciunea d-văstră, decât
cu aceste arme ale istoriei și ale drep-

tului, cari arme sunt pururea drepte,
prin urmare pururea învingătoare, este
deja combătut acest atac cutezător,
care din partea unui cetățen în ade-
văru nu este altceva, decât trădarea pe
față a Ungariei, a statului maghiar și
a suveranității națiunii maghiare.

Ași vătéma prea tare credința și
încrederea pusă în patriotismul d-văstră,
decă chiar și numai pentru un mo-
ment așa cuteza a mă îndoi despre
aceea, că doră n'ar simți și inima dumnia-
văstră acea vătémare grea, care, fiind-
că i-s'a făcut națiunii, pretinde satis-
facțiune.

Națiunea totdeuna a cerut și a
eluptat satisfacțiune cu arma dreptului
și a legii.

Tot pe basa dreptului acestei arme,
pe basa dreptului legii o cer și eu acum
dela d-văstră. Acusatul negându tre-
cutul, negându prezentul, declară stă-
pânirea națiunii maghiare în această țară
ca o usurpare nedreptă și punându față
în față cu națiunea pe toate celelalte na-
ționalități, ce se află aici, declară în-
dreptățile și sublimele aspirații ale
națiunii ca „nebulii”, ca „nebulii”, sau
decă v'ei mai place să dize așa, ca ceva
deșchiat, și negându drepturile Ma-
ghiarului aici, le pretinde acestea pe
sema tuturor naționalităților, cari tră-
iesc aici.

Acea stăpânire maghiară propusă și
declarată în public ca o usurpare, care
prin tăcerea intenționată a adevărului
revoltă sentimentul neindreptățirii și
față cu care este pusă față 'n față drep-
tul adevărat și legal al naționalită-
ților de aici față cu această țară: nu
este ore potrivită a nasce și a deștepta
ură în masele populației, care nu
numai că nu este clarificată asupra drep-
tului națiunii politice maghiare, ci prin
modul de espunere al articolului este
direct dus în rătăcire, deșteptându în
această populație sentimentul acela
sguditor, pe care îl simte ori ce om
de omenia atunci, când se pune față în
față ceea ce este îndreptățit cu ceea
ce nu-i îndreptățit, ceea ce este legal
cu ceea ce e usurpare, mai cu seamă decât
învingerea și stăpânirea cade pe partea
ilegalului, usurparei?

D-Văstră cunoseți bine puterea și
tăria condeiului, cunoseți sentimentele,
ce este în stare a-le provoca puterea
condeiului. D-Văstră știți bine, ce se
pote servi spre folosul patriei; dér cun-
oseți și pe răvrătorii concordiei ce există în
națiune și din astă cauză declară sərbăto-
resce, că în acest articol se cuprinde agita-
țiunea prevădută în § 172 al codicelui
penal, și de aceea atât autorul arti-
culului, cât și redactorul fôiei sunt
vinovați.

Tălmăciul.

Președintele: Rogu pe d-lă tălmăciu,
ca să tălmăcescă acușătorul în limba
română discursul d-lui procuror.

Dr. Isac, tălmăciul, se ridică și
luându o fôie în mână, pe care și-a
făcut notițe, voiesc să încep tăl-
măcirea. (Dr. Mureșianu cere cuvântul,
care i-se dă.)

Dr. Mureșianu: Ați vădută, d-le pre-
ședinte, că d-lă procuror a vorbit
două ore întregi, așa că după o oră os-
tenindu-se a cerut întreruperea ședinței
pe câteva minute, ca să mai răsuflă. Și
d. procuror a vorbit cu foc, forte

și în lungi și grele perioade. Din
causa această noi credem și suntem
chiar convinși, că-i este cu neputință
d-lui tălmăciu de a ne tălmăci lungul
discurs al d-lui procuror, căci chiar
stenografu să fi fost nu ar fi putut
urmări cu esactitate toate ce le-a dicit
d-lă procuror, ca să ne potă reda o
iconă fidelă a vorbirei sale. Eu susțin,
că trei stenografi ar fi trebuit să urmă-
rescă vorbirea d-lui procuror, ca să o
potă reda în tot cuprinsul ei. Ne ru-
găm dér, ca d-lă președinte și onoratul
tribunal să dispenseze pe d-lă tălmăciu
judecătoresc de această muncă zadarnică,
care în ce privește informarea noastră
fidelă despre vorbirea d-lui procuror nu
își potă atinge scopul.

Dr. Isac comunică tribunalului și
juraților în limba maghiară observarea
făcută de d-lă Mureșianu și dorința es-
primată de el.

În urma această președinte, privind
surprins când la acușat, când la tăl-
maciu, stă câteva momente nedecis,
apoi provocă din nou pe d. tălmăciu să
ceră deslușiri dela acușat, decât voru ori
nu să li-se tălmăcescă vorbirea. Acesta se
întemă și ambii acușat repetu, că dis-
pensă pe d-lă tălmăciu de ostentela de
a mai traduce vorbirea procurorului,
căci ar fi imposibil să li-o redă așa,
cum s'ar cere, ca să se potă apăra în
contra ei.

Se încinge o înfocată discușiune
între procuror, tălmăciu, președinte și
acușat.

Dr. Jeszensky procurorul provocă
c'un ton poruncitor pe d-lă tălmăciu să
nu se uite la ceea ce dize acușat și să
le tălmăcescă vorbirea lui.

Dr. Aurel Isac, tălmăciu, eu sunt
aici un factor independent de d-lă
procuror și numai atunci voi tălmăci,
decă tribunalul mi va ordona, ér nu
d-lă procuror, care pentru mine e nu-
mai o parte.

Președintele se adresă din nou
cătră d-lă tălmăciu cu câteva cuvinte în
urma cărora acesta se ridică și face ur-
mătoarea declarație:

Dr. A. Isac: Într'o cauză așa de de-
licată ca și cum e procesul de față,
unde e vorba de libertatea presei, forte
bine știu sub ce responsabilitate stau, și
cunosc în specie dispozițiunile §. 217 și
218 al codicelui penal, cari mă pe-
depsesc decât traduc esența vorbirilor.
Eu totdeuna știu reda esența vorbirilor,
conform deobligămintului meu, așader
nici o insinuare față de mine în privința
acesta nu potă avé loc.—Declară în-
fine din nou, că decât tribunalul va cere,
dănsul va tălmăci discursul procura-
rului.

Dr. A. Mureșianu: Eu unuli sunt
convins, că d-lă tălmăciu va face tot
posibilul spre a satisface îndatorirea
săe. Dér se cere dela d-sa prea mult,
se cere chiar imposibilul. Nu pot
crede, că d-lă tălmăciu să fi în stare a
reda complet și așa cum pretinde intere-
sul apărării nici măcar esența vorbirei
d-lui procuror, care a durat două ore
întregi. Știu, că d-lă tălmăciu este Dr.
în drept, că cunosc perfect limba ro-
mână și limba maghiară și că este vechi
tălmăci judecătoresc, cutote aceste să
mă ierte a'i spune, că în cazul de față
nu'l cred să fi capabil pe basa unor
simple notițe a ne împărtași fi și nu-
mai în esență toate momentele ce le-a

adus înainte contra noastră d-lă procu-
ror. Eu ca diarist știu ce va să dize
și câtă timp recere a face un estras
fidel dintr'o vorbire tipărită chiar, având
păna în mână. De aceea rog din nou
să fi dispensat d-lă tălmăciu de o oste-
nelă zadarnică.

Președintele cătră tălmăciu: Rogu a
întreba pe domni acușat, decât renunță
necondiționat la tălmăcirea discursului
procurorului.

Dr. Isac adresă această întrebare
acușătorul, ér aceștia răspund, că re-
nunță necondiționat.

Érași cestiunea limbii.

Președintele întrebă apoi prin tăl-
maciu pe acușat, decât voiesc să se a-
pere?

Traian Popu: Cedeză cuvântul
D-lui Dr. Mureșianu și mi rezervă a vorbi
după d-sa. (Strigăte din toate părțile:
„nem lehet, sorba kell menni” — nu se
se potă, trebuie să mērgă pe rând.)

Președintele declară, că trebuie să
vorbescă mai întâi acușatul Popu:

Traian Popu: Domnule președinte!
Onorată curte cu jurați! După ce nu s'a
constatat, decât Domni jurați știu romă-
nesce ori nu, și fiindcă aceștia numai
așa pot primi o imediată impresiune
din apărarea mea, decât mă vor înțele-
ge, mă vedu cu durere nevoit a renunța
la apărare, decât nu mă pot folosi cu
succes de limba mamei mele. O facu
acesta cu atât mai vortos, cu cât nu
voiesc nici decum ca pentru persoana
mea să jertfesc și să calc în picioare
un principiu de viață națională. Va să
dize renunță la apărare și din punct
de vedere principiar.

Dr. A. Mureșianu: Ați binevoit, d-le
Președinte a accentua înainte de pauză,
că onoratul tribunal nu potă da loc
cererei noastre ca să se întrebe jurații
decă știu romănesce ori ba, din moti-
vul, că am avé aici destule mijloce de
apărare, pentru-că mai întâi articolii im-
pricinați s'a cetit de notari în tradu-
cere maghiară autentică, apoi avem
apărător, care ne potă apăra în limba
maghiară, și în fine avem tălmăciu,
care ne tălmăcesc nou, ceea-ce va dize
procurorul, ér juraților ceea ce vom
vorbi noi spre apărarea noastră.

La fiesce-care din aceste pretinse
mijloce de apărare permiteți mi să vă ră-
spund în special.

Dize d-lă președinte, că s'au cetit
în traducere autentică articuli impricinați?
Observu, că o traducere, nici măcar să
fi ieșit aceea dela Academia de științe
din Pesta, ori dela Academia din Paris
nu potă reda aceea, ce conține origina-
lul cu aceeași însemnătate și cu acel
efect. Celu ce vré să cunoscă adevă-
rata importanță a unei scrieri, o cetesc
în original, nu în traducere. Copia e
numai o slabă fotografie a tabloului ori-
ginal.

Constată, că traducerea articuli
impricinați, cum apare ea din actul de
acușățiune este în multe puncte defec-
tuosă și nu redă ceea ce exprimă origi-
nalul. Dér cumcă cu traducerea nu pu-
tem ajunge la nici un rezultat, n'a
dovedit o însuși d-lă procuror Dr. Je-
szensky, care punându-se în opoziție
chiar și cu traducerea tălmăciului jude-
cătoresc, care a luat o de basă și pri-
mul procuror în actul de acușățiune,
a susținut aci în discursul său, că cu-

vântul „Maghiară”, ce s'a întrebuințat în nr. 40 al „Gazetei”, este sinonim cu „Ungaria” și că nu are înțelesul genetic, nu înseamnă „Magyarság” (statalul Maghiarilor) cum l'a tradus talmaciul.

Domnilor! Alta înțelegem noi Români sub „Ungaria” și cu totul alta sub „Maghiaria”. — Ungaria (Hungaria, Ungarn, Hongrie ș. a.) este un concept politic, care corespunde firei și compunerii acestui stat, pe când „Maghiaria” este un concept de rasă, un vis al șovinistilor, cari vor să restorne bazele firei, pe care s'a alcătuit acest stat și vor să-l declare numai de proprietate a rasei maghiare.

Limba maghiară nu are decât un cuvânt pentru a exprima conceptul politic și naționalitatea genetică: „magyar” și „Magyarország”. Etă der conflictul ce-lu poate produce traducerea, un conflict, pe care d-lu Dr. Jeszenszky îl înăspresce prin aceea, că contestă aici chiar și esactitatea traducerii autoritate a tribunalului, pe baza căreia ni s'a făcut procesul. D-lu Dr. Jeszenszky poate însă să strige câtă va voi, că „Maghiaria” și „Ungaria” e totu una, se știe însă, că cu cuvintele lui frumoase și pline de emfază nu va pute șterge niciodată de pe fața acestui pământ naționalitățile, cari trăiesc pe el. (Aplause prelungite.)

Mai dize d-lu președinte că avem apărător. Știți domnilor, că legea nu ne șilesece să avem apărător. Dacă totuși am adus cu noi un apărător nu l'am adus să ne apere în fond, căci numai noi șim de ce am scris și am lucrat așa și nu altfel, numai noi putem să arătăm adevăratele motive și intenții de cari am fost condus, ci l'am adus pentru formele legale, pentru ca să veghiez asupra executării legii, der l'am adus cu noi și pentru aceea, pentru că deja în rândul trecut am făcut trista experiență, că aici nu suntem înțeles în limba noastră; și fiindcă se tractează aici de o cestiune principiară atât de însemnată pentru raporturile dintre naționalitățile acestei țări, am voit, ca dacă noi nu ne putem apăra, să arate cel puțin avocatul nostru acestor domni jurați din Clușiu, că suntem cetățeni leali, cari pretind numai sfântul lor drept, să nu se depărteze jurații de aici cu acea idee, că noi am fi așa de negrii, precum ne-a zugrăvit înaintea d-lor d-lu procuror Dr. Jeszenszky.

Der, Domnilor, legea ne dă voia să luăm ca apărător și un neadvocat. Puteam să aducem cu noi și un țărăn român trecut de 24 de ani de pildă din comitatul Huniădorei și sunt sigur că acesta ar fi putut spune d-lui procuror, care trăiesce la oraș și nu cunoscă nici limba nici necazurile poporului, i-ar fi putut spune ce suferă acestu bravu popor și ce îi amăresce inima atât de cumplit. (Aplause prelungite. Sgomot. Președintele amenință erăși cu deșertarea salei).

In fine ne spuse d-la președinte că avem talmaci. Vă întreb, domnilor, are înțeles și poate să existe juriul cu talmaci pe lângă libertatea presei? Nu vedeți și nu sêmțiți anomalia? Unde, în ce stat mai vedeți aparițiunea strania ca judecătoria și juriul să asculte pe acusat numai prin talmaci? Vorbesc de țările cu populațiune numerosă de diferite limbi, căci cu totul alta este decât aici s'ar rătăci odată un n'hilist și-ar publica vr'o fôia volantă, pentru care ar fi tras la răspundere înaintea juriului. Și pe acestu străin, domnilor, totu numai prin talmaci l'at judeca!

Der ore se nu fiă o deosebire între noi și între străini? Unu popor, care numără milioane de suflete și face parte constitutivă din populațiunea statului să fiă ore tractat pe același picior ca unu străin fugitu aici? Este acesta dreptate, este acesta libertate, este a-

cesta egala îndreptărire, de care vorbește „legea fundamentală” din 1868?

Talmaciul de ar fi și stenografu, și de ar fi și doi deodată în funcțiune, nu va pute să redă nici-odată cuvintele acusatilor și înțelesul lor așa, ca jurații să se potă convinge de puterea și de deplina însemnatate a argumentelor ce le aduc în apărarea lor.

Cu talmaci, d-lor, e imposibilă apărarea înaintea juriului. Numai atunci ar avé înțelesu instituțiunea juriului aici, decât la compunerea juriilor s'ar avé în vedere limba acusatilor. Acesta ar corespunde și cerințelor legii desu amintite din 1868 și dreptății.

A mai adus înainte d-lu președinte, că prin aceea, că ne-am folosit de dreptul de recusare la constituirea juriului am acceptat pe jurații prezenți și nu mai putem să ne plângem că nu cunosc limba. Mă rog de iertare, d-le președinte, de aici nu urmază că am primit pe jurați și în cestiunea limbei. Calificațiunea juraților o stabilește numai o ordinațiune ministerială, der acesta ordinațiune nu poate resturna legea. Indatorirea judecătorilor de a cunosc limba părților este multu mai pre susu decât ca să fiă regulată printr'o ordinațiune ministerială. Ea trebuie să se înțegă de sine după lege și nu poate fi obiectu de tocmeală la pertractare.

D-lu ministru de justițiă Szilagy a dîș că va stăru pentru ca statul să fiă unu stat de drept și totu să se bucure de libertate ași de egalitate. De ce deră nu a luat d-lu ministru și până acuma măsuri ca noi diariștii români fiindu trași înaintea judecării, să fim înțeles de jurați și să nu ne sbuciumăm înzadar cum ne sbuciumăm atăt noi cât și d-vostre ași aici, unde am fost citați cu atăta înțeg și aduși pe o căldură așa de mare și nesuferită, ca să nu fim înțeles. (Aplause din partea Românilor).

Domnule Președinte! Trebuie să ne înțegem de ce suntem noi ași aici și cu ce gându am venit aici. Noi nu am venit aici cu gândul ca să ne apărăm pielea noastră, ci ca să apărăm unu principiu. Ar fi der o mare greșelă decât ne-am depărta de aici nelămurit.

Este vorba aici decât noi suntem cetățeni egali îndreptățiți cum ne numesce legea ori că suntem considerați numai ca străini, cum ne numea mai deunăși o fôia a guvernului?

De aceea datoru sunt să mi ridicu vocea în contra unei praxe și procedure, care este și ilegală și nedreptă. Să șcie totu, că noi nu voim să fim tractați ca străini în această țară, că iubim patria noastră, cum o iubesc și conlocuitorii noștri unguși și că aici pe acestu pământ ne susținem cu totă tăria inimei drepturile noastre.

Voim să fim tractați în acestu stat ca cetățeni egali îndreptățiți de fapt și nu numai pe hârtia și voim să ne bucurăm și noi de aceeași libertate de care se bucură ceilalți cetățeni.

După toate acestea, rog pe d-lu președinte și pe onor. tribunalu ca să ia la cunoscință, că ou cea mai mare părere de rău mă vedu silitu a renunța de a mă apăra aici, er tot-odată rog ca să se constateze la protocolu, că au fost aici ași doi acusat, cari nepuțend fi înțeles nu s'au putut apăra în limba lor maternă. (Aplause prelungite și sgomotose.)

Președintele: Cererea d-lui acusat și așa se implinesce, căci notarul ia la protocolu întregu decursul pertractării.

Rogu acum pe d-lu apărător să desvôlte pledoaria sa:

Vorbirea apărătorului.

Iosif Romanu: Onorată curte cu jurați! La toate cele dize de onoratu reprezentantu alu forului acusat în privința alcătuirii și desvôltării istorice a patriei noastre nu voiu să reflectezu nimic, pentru-că acestea nu se ținu de

meritul lucrului; s'ar ține numai în acelu casu de meritul lucrului, decât articulu impriciunari s'ar fi adus în contra națiunei politice unguere, der cumcă acesta nu s'a întemplat, voiu dovedi în cele următoare.

Pe lângă toate acestea nu pot lăsa neobservat, că în întregu cursul vorbirei procurorul voesce să înfățișeze națiunea română în coloru întunecos. Mă rog, noi aici nu facem istoria. Mi pare forțe rău, că se provôcă la astfelu de lucruri, der vomu răspunde și la acesta.

Afirmă procurorul reg., că națiunea română s'a aliat cu dușmanii patriei; acesta o înțege cu privire la cele întemplate în 1848—9. Der ore când națiunea se cunoscă s'a dat pe partea lui Mihaiu-Vodă și a tăiatu capulu lui Bathori: ore acesta ce a fost? Mă rog răspundeți-mi la acesta!

Der mă mai provôc la unu casu. Șim, că staturile și ordinele Ardelului într'unu timp s'au împărțit în două părți: una a chîmatu în țară pe Turci, alta pe împăratul Rudolf; pentru aceea însă nici-odată nu se potă acusa într'ega națiune.

Eu așa cred, că prin acestea am răspuns la toate acele vorbiri lungi, cari nu aveau altu scop, decât să câștige sufletele unguresci.

Mai am încă unu moment. In acelu de acusațiune procurorul binevoesce a se provoca la împrejurarea, că raportulu dreptulu publicu îl stabilește articulu de lege 44 din 1868. Așa este! Acesta o recunoscem și noi. Tocmai din astă causă nu trebuie să se judece după legile cele vechi.

După toate acestea mă întorc la primul articulu incriminat, publicat în Nr. 40 al „Gazetei Transilvaniei”. Mai înainte însă de a mă întorci la acesta, fiă-mi permis a aminti unele împrejurări, cari se ținu de meritul lucrului.

Nimeni nu potă trage la îndoaie, că una dintre datorințele presei și ale publicistului, care se ocupă cu literatura diaristică, este, ca să judece decât sunt corecte seu nu legile esistente, instituțiunile statului, faptele societăților și ale singuraticilor.

Șim bine, că diarele politice se înființază totdeuna de cătră partide singuratică, și tocmai de aceea ele nici-odată nu represintă nici sentimentulu individual și nici sentimentulu politic al întregi națiuni seu naționalități; pentru-că atăt o națiune, cât și o naționalitate are numeroșe diare, care în ceea ce privesce atitudinea principiară se deosebesc, și purcend din punctulu de vedere alu partidei lor, din acestu punctu de vedere își facu judecata lor și de aci se nascu discuțiunile principiare, debaterile și așa numitele polemii diaristice. Până când debaterile asupra diferinței de opiniu și de vederi se întemplant între marginele legii statului, e natural, că acelea trebuie să fiă libere. Statulu prin legile sale își asigură susținerea și respectarea instituțiunilor sale și a determinat marginele, peste care nici partidele, nici individiu singuraticu nu pot să treacă nepedepsiți cu publicarea productelor lor diaristice. Legislațiunea — mai cu sémă la noi — în cauza agitațiunilor contra legii, constituției, autorităților și organelor acelora, contra unei religiuni ori naționalități ia măsuri de lipsă în paragrafi 171 până la 174 ai codicelui penal și în casulu de față on. foru de acusațiune își ridică acusa sa pentru călcarea punctulu 2 din §. 172 și pretinde, că s'a făcutu agitațiune în contra naționalității.

Pentru ca onor. curte cu jurați să și potă câștiga o convingere internă, că s'a comis delictu în cestiunea de față, trebuie neapărat să cumpănescă toate cele împrejurări, din cari a provenitu delictulu și în urma cărora s'a comis faptul, care servește de basă a acusațiunei, și anume trebuie să cumpă-

nescă următoarele împrejurări: 1) Care a fost motivulu, care a datu nascere celei simple scrii a dîlei din Nr. 40 al „Gazetei Transilvaniei”, și articulu de fondu din Nr. 172 alu aceleiași foi?—2) Care este adevăratulu cuprinsu și înțelesu alu ambelor publicațiuni?—3) Cu ce intențiune s'au scris și publicat acelea? — 4) Ce rezultat a avut publicarea lor?

Toate acestea imi voiu lua voia a-le arăta pe scurtu.

Din incidentulu, că sigilulu unei fabrice de zaharu s'a făcutu cu inscripția germană, diarele „Kolozsvar” și „Magyarság” atacă dreptulu de a se folosi de diferite limbi, — care dreptu este în usu în patria noastră și chiar și prin lege este garantat — purcend din ideea, că pământulu pe care este fabrica e maghiaru, așa-deră „nix deutsch”, învetați și scrieți unguresce.

Aflu la locu a observa aici, că onoratu foru de acusațiune motivează în acelu de acusațiune starea de dreptu publicu a patriei tocmai cu afirmarea, că art. de lege 44 din 1868, care se referă la egala îndreptărire a naționalităților, se și duce în deplinire. Dacă însă admitemu acesta, atunci cum stăm cu dreptulu naționalităților de a se folosi de limba lor? De aceea este adevăratu, că acelu felu de provocare și atacare, pe care onor. foru de acusațiune îl numesce „mustrare”, s'a referit la elementulu germanu, der după cum dize proverbulu: „Komám aszszonyhoz szollok, hogy a menyemaszony is értsen rolla”, cu alte cuvinte, s'a provocat o cestiune de naționalitate cu privire la folosirea limbei. Că ce folosu aduce patriei și convețuirei pacifice a cetățenilor o asemenea provocare diaristică, eu acesta, on. curte cu jurați, lu voiu șo comentez; trebuie însă să recunoscem, că decât foile maghiare s'au simțit îndreptățițe a aduce în discuțiune, în numele pământului patriei, cestiunea de limbă și a ataca egala îndreptărire, cine ar pute nega diareloru altor naționalități dreptulu de a răspunde la acestea?

„Gazeta Transilvaniei” în numărulu seu 40 din a. c. a și răspunsu la acesta, care răspunsu, decât nu s'ar fi făcutu provocarea, nici-odată n'ar fi vedutu lumina dîlei. Din acesta este clar, că răspunsulu nu s'a ivitu el de sine, nu s'a ivitu cu premeditare, ci elu este productulu unei antecedențe, este efectulu unei cauze. Și decât în cauza unei băți, din care au urmatu vătămări corporale, totdeuna întrebăm și avem în vedere pe celu ce a datu ansă la nascerea bății, cu atăt mai virtosu trebuie să se aplice asemenea considerații în casulu de față.

Speru, că prin acesta am arătat, că acestu articulu a fostu o polemă diaristică. (Va urma.)

Rușii la granița austro-germană.

De celu mai mare interesu este cea mai nouă statistică, din isvoru rusescu competentu, despre țaria armatei rusesci, cum este ea ași dislocată, spre a fi întrebuințată la granițele germano-austriace. Lăsându la o parte amăruntetele, ne mărginim a arăta unele cifre sumare. După acestea, stau gata la granițele amintite pentru ori-ce acțiune: 1092 bataliune infanteriă, 716 escadrone cavaleriă și 3040 tunuri, care formază cu totul suma de 1.250.000 combatanți.

SCRILE DILEI.

Schimbare de garnizon. Din Sebeș se scrie, că cu finea anului acestuia orașulu Sebeș își va perde garnisona. Cetățenilor le pare rău, că se duce garnisona, fiindcă civilii cu militarii s'au avut forțe bine.

Numiri în armată. *Aurel Damianu*, doctor în medicină, elev medic în spitalul garnisonului din Sibiu, a fost nu mită medic asistent în rezervă.

Representanța comunală disolvată. Ministrul ung. de interne a disolvat reprezentanța comunală a Abrudului, fiindcă majoritatea reprezentanței, condusă de deputatul dietal Boer și de preotul r. c. Szuchy, fiind de mai mult timp în opozițiune față de primarul Rakosi, interesele materiale ale orașului suferiau pagube foarte rari.

Tergul de toamnă în Sibiu se va începe în Septembrie n. c. și anume tergul de oi în 4 Septembrie, de vite cornute și cai în 11 Septembrie; tergul principal de mărfuri va fi în 15 Septembrie, când nu se vor putea vinde vite. Se vor mânia la tergu mulți boi albi de ras ungurescă, apoi vite cornute de Pinzgauer și cai.

Concurs. E de ocupat postul de medic cercual în Agnita, cu lefă anuală de 500 fl. și alte venituri speciale. Cererile se vor trimite până în 10 Septembrie la biroul cercului Agnita.

Un roman constatat pe baza actelor. O păreche amoroasă dela țără, anume Todoru și Salomia din Șugagă mai acum 15 sau 16 ani, numai așa au putut fi despărțiți, că părinții au măritat pe fată cu un altă tineră anume Petru Precup, tot din Șugagă. Todoru vedându-se părăsit își luă și el nevastă și se părea, că lucrurile mergu bine. *Se părea numai*, în realitate însă, ocea ce între țărani e lucru rar, ei totuși se întâlneau unul cu altul și se iubiau, ca și mai înainte. Ei nu voră numai să se întâlnească, der voră, ca să și trăiască unul cu altul. Ei o și aduseră la cale acosta, căci în v. a. anului 1876, Petru Precup cădu într-o prăpastie, unde și muri; er câteva săptămâni mai târziu fu găsită Oana Maria, soția lui Todoru Dolorianu, morta în pat. După ce fura înmormântați, Todoru se însură cu Salomia. Multe se vorbeau și lucrurile s'ar fi și uitatu, decă un întemnițat dela Gherla, anume Todoru Bogdanu totu din Șugagă, n'ar fi mărturisit pe patul de morțe, că elu acum câțiva ani a fost pus de Todoru și Salomia, pentru suma de 30 fl., să omore și pe Petru Precup și pe Oana Maria. În urma acestei mărturisiri, atât Todoru Dobreanu, cât și soția sa Salomia au fost predați justiției din Sebeș.

Trenu derailat de tâlhari. Câțiva vagabunzi au făcut să deraileze trenul de persoane dela Baltimore-Ohio, pentru ca să-l potă jefui. Trei călători au fost uciși, mulți răniți. Soiri esacte ne lipsesc.

Exportu de gilotine. Călăul din Paris Deibler a isprăvit construirea a șese gilotine, comandate de administrațiunea coloniilor franceze. Aceste gilotine sunt destinate pentru Tongking, Cochinchina, Saint-Pierre-et-Miquelon, posesiunile franceze în Australia, colonia Cayenne și Maroni.

Bande de hoți. Patru indivizi îmbracați în haine țărănești năvaliră acum câteva zile asupra duor țărani din Sibiel și le cerură banii, despre cari sciau că se urcă la suma de 1000 fl. Puenđu mâna pe bani, se depărta. Până acum nu s'a datu de urma tâlharilor.

Mandat postal fals. La poșta din Clușiu voi să ridice un dileru cu un mandat postal suma de 246 fl. 6 cr. Se dovedu însă, că mandatul fusese numai de 4 fl. 6 cr. Dilerul fu arestat, der se dovedu, că nu scie nici să scrie, nici să citească. Mandatul postal i-lu dase un tineru necunoscut, pe care l'u caută acum poliția.

Urmărită. Ana Györi, bucătăresă din Ehedu (în Săcuime), care a săvârșit un furtu în D. St. Martinu și a fugitu de acolo, e urmărită de poliția în tote părțile.

Un honvedu satul de viață. În 10 Augustu n. c. se impușcă în Sighişora unu Săcuim, care făcea parte dintre honvedii husari staționați acolo. Elu se impușcă cu carabina sa în pantece, glonțulu i trecu și-i găuri șira spinărei. Cu totă rana cea grea, nu muri Săcuimul, ci se mai chinuesce așteptându-și morțea.

Correspondența „Gaz.” Trans.

18 Augustu în Blăși. Viața cea liniștită și pacnică a Blășului de câteva zile s'a schimbatu încotva, eră monotonia, care pe aici o găsesce omul peste totu anul și mai ales în timpul câtu jurnimea studiosă petrece pe la vetrele părintesci, deodată s'a alungat prin petrecerea ostașilor între noi.

E sciutu adevă, că manevrele se facu în acestu an în jurul Blășului. Din incidentul acesta încă în 16 l. c. la amădi a trecut pe aici Regimentul alu 64 din Orăștia, care la sosirea lui aci delectă publicul, ce-i eșise într-un timp, și cu o cântare românească. Acestu Regimentu își are cuartirul generalu în Săncel. În 17 la amădi sosi Regimentul 62 din Alba-Julia, care e staționat în Blăși și Blăși-Satu. Fiindu-că în 18 Augustu se serbeză pe lângă „Schimbarea la față” și ziua născerii Maiestății Sale, de aceea încă în presera zilei, ca tot-deuna, s'a iluminat întregu piața Blășului, care, de când o înfrumusețeză și internatul Escelenței Sale Domnului Metropolitanu, la o ocaziune ca acosta capetă un aspect deosebitu și tare frumos. Musica militară încă mări multu frumusețea acestei seri. Ea, după-ce încunjură piața cântându, se opru înaintea curții metropolitane, unde și are locuința de prezentu generalul Zoric și unde prin sunetele și accentele ei armonioase și puternice atrase un publicu numerosu, care, setos după așa ceva, își petrecu câteva momente, delectându-se la auzul muzicii și la privirea pieței luminate.

Dina de 18 Augustu n. c. a fostu o adevărată zi de bucurie și serbătoare. Încă pe la 5 ore dimineața bubuiturile repetate ale câtorva tunuri arătară însemnătatea acestei zile. Pe la orele 8 un publicu foarte numerosu din locu, juru și chiar și din depărtări mai mari, venit aume pentru festivitatea acosta, umplu piața Blășului. Miliția întregă se postă înaintea bisericii catedrale, unde serviciul divin se începă la 8 $\frac{1}{2}$ și care, pontificându Escelența Sa, se îndeplini cu o pompă și splendore rară și nu prea îndatinată pe aici.

Corpul oficerilor în frunte cu generalul asistă la întregu serviciul divin cu destulă devoțiune și pietate. Se cântă apoi în trei rânduri strofa primă din „Imnul popularu”, după cari tot-deuna au urmatu câte trei selve de tunuri.

La finea sf. liturgii, Escel. Sa ceti în genunchi o rugăciune pentru sănătatea Maestății Sale și pentru învingerea armatei noastre.

La masa Escelenței Sale a luat parte întregu corpul oficerescu, unde în decursul prânzului le cântă musica militară. Ca tot-deuna, și de astă-dată Escelența Sa ridică un toastu frumosu pentru împăratul și pentru familia împăratăscă, care fu primitu cu însuflețitoare cuvinte de „Să trăiască!”

Joi se așteptă sosirea prințului Lobovicz. Esercițiile de manevră s'au începutu în 19 l. c. dimineața. Trupele voru mai petrece pe aici încă vre-o 10 zile.

În zilele acestea ar fi fostu binevenitu D-lu Musicescu cu corul D-sale. Blășienii l'au doritu și când amu auzitu de schimbarea planului d sale, ni-a parutu rău.

Incheiu cu ce ar fi trebuit să începă: Procesul de presă alu „Gazetei” a fostu urmăritu și aici cu multă atențiune. Resultatul se putea găci ușor. Adevărul însă se pote întuneca, se pote ascunde, der nu se pote nimici.

Din fostul districtu alu Năsăudului, Aug. 1890.

Domnule Redactor! În Nr. 159 din an. curente publicați o corespondență din fostul districtu alu nostru, subscrisă de „Călătorul”, din care aflăm, că d-lui a vedutu frumoșe scole românești în călătoria sa, „der cu părere de rău — dice — am observat, că pomării bine arangiate mai în totu locul lipsesc. Esistă însă o pomărie în Măgura, care abia trece acum în alu doilea an de cultivare, der care este cea mai frumoșă în întregu comitatul amintit. Cultivatorulu și conducătorulu acestei pomării este domnul învățatoru comunalu Gregoriu Popu (vră să dică Georgiu, der se îngăimăci). Grădina d-sale de pomăritu e împărțită în pomărie, florărie și legumărie.

Lăudatul cultivatoru mă conduse în grădina sa, imi arăta, că din luna lui Maiu până acum a oculatu nu mai puțin ca 1000 altoi și are încă vre-o 8000 nealtoi, așa că chiar și în timpul de unu an și mai bine, ar fi multă a sporu atăța poml.

Va să dică, după aserțiunile călătorulu susu dicitu, singuru G. Popu din Măgura ar ave pomărie bine arangiată.

Ar fi de doritu, ca să ne lămurască cei competenți, decă „călătorul” are dreptu „ori ba! Și acosta cu atăta mai vortosu, cu câtu scim, că în fostul districtu alu Năsăudului stau școlile în tote privințele pe o treptă cu cele mai bune din patriă; la ele — cu puține escepțiuni — sunt aplicati totu învățatori deplinu cualificati (mai numai d-lu Havași și i înrolază din calfe de ciobotari, timplari etc.); pomării sunt din zilele fericitulu Marianu, er încotă pentru cultivarea de adă a pomăritulu suntem în dreptu a crede și pretinde să fiă câtu numai se pote de raționale, cu atătu mai vortosu, că în acestu districtu și nota bene în vicariatulu Rodnei sunt 2 învățatori, cari înainte cu dece ani fură premiați de „Asociațiunea transilvană pentru lit. română și cultura poporulu român”, ca unii ce aveau pe atuncea cele mai frumoșe și mai bogate pomării; acei doi învățatori sunt Mihaiu Domide din Săngeorgiu și Ioanu Popu-Reteganulu din Rodna. Să fiă ore cu puțină, ca acei doi domni învățatori să se fi datu leni în privința cultivării pomilor? Noi nu o credem și nu o admitem, cu atătu mai vortosu, că amu fostu chiar în primăvera acestui an în ambele grădini, ca să cumpert altoi și am aflatu, că d-lu Reteganulu din grădina școlii, la care muncesce cu colegulu său Silvestru Mureșanu, nu m'a pututu da, deore-ce pomăria lor e nouă, numai în alu 3-lea an de esistență, căci nou este și edificiulu școlii. Er că pomăria școlii române din Rodna nu are încă poml destulu de mari de datu, se espică lesne. Românii Rodnei au fostu scoși de domni dela putere cu brațu armat din școlă lor cea bună, din mijloculu pieții, edificiulu școlar și grădina cu pomărie au trecut în posesiunea școlii de stat, er Românii, vechii moșteni, au trebuit să umble cu școlă lor din o uliță într'alta, ca țiganii cu cortulu, până în fine le succese — sub conducerea luminatulu parochu Gerasimu Domide — a-și face o școlă cum nu mai este alta de soiulu ei în întregu vicariatulu, ba nici în întregu districtulu.

Școlă acosta fu dată în folosire numai acu-i anul, er pomăria în grădina acelei școlii s'a începutu acu-să 3 ani, adevă când începă a aduna materialu pentru școlă. Deoi nu m'am miratu de locu, vedendu, că din grădina școlii române din Rodna nu mă potu folosi de altoi, ci mai mult m'a surprinsu frumusețea tinerilor poml răsăriți în șiruri regulate, ca să se potă altui mai cu succesu, și di-

lignința, cu care copilașii lucrau în grădina, cu mic și mari. Altcum ce să vorbim? Cine are gustu să vadă — poftescă și între în grădina, că de siguru domni învățatori romani nu li-ortă închide ușa dinaintea nasulu, ca să nu potă intra.

Totu în acea zi fui apoi și în Săngeorgiu. Ajunseiu cam la 5 ore. Domnul Mihaiu Domide, inv. dir. alu școlii fundacionale, era în grădina cu vre-o 15 elevi mai mărișori; era între ei și un pruncu alu părintelui Sohorca. Ce am vedutu aci, m'a minunatu în adevăr. Poml de totu soiulu — cari priescu în clima de susu a Someșulu mare — unii acum eșiau din semință, alții se răsădeau, alții se altuiu, er alții înflorau!

Din flă-care specie se scotu în totu anul câteva deci și intră prin grădinile particularilor din comună și juru. Multu a contribuitu grădina asta și respective conducătorulu ei, domnul Mihaiu Domide, la deșteptarea gustulu și interesulu pentru pomăritu în acestu ținutu, chiar până a nu ne aduce d-lu Havași pe fabricantulu de bâte Papp György din Ungaria.

Am întreatu pe domnul Mihaiu Domide, decă are flă-care școlă pomăria sa? Er d-lui mi-a răspuns, că da, pe la câte școlă din giură a umblatu, tote au pomăriile lor, că domnul vicaru Gregoriu Moisilă cu ocaziunea esemenelor caută cu scrupulositate pomăriile, er domni învățatori se nisuescu în totu chipulu a-i face pe plăcere, sciindu bine că nu esagerază în pretențiuni, ci cere numai aceea, ce ceru și legile statulu, în care trăim, numai câtu apoi aceea să fiă făcutu cu conscientiositate.

Etă deoi, că nu numai în Măgura, la școlă fundată de Havași și condusă de Papp György, este pomărie bine arangiată, după cum susține „Călătorul”, ci mai sunt și pe aira, ba eu susțin, că sunt la tote școlile naționale din fostul districtu alu Năsăudulu, și acosta nu la indemnulu lui Havași, cu atătu mai puțin după instrucțiunile primite dela Papp György. — Moșneanulu.

Valea Bichigului, 13 Augustu n. 1890,
Stimate d-le Redactor! Nu e nimic mai frumos și lui Dumneșu mai plăcutu ca atunci, când fruntașii unei comune armonizează în tote și mână 'n mână lucră pentru binele comunu alu poporațiunei, în fruntea căreia stau.

O astelu de armonie și unire spirituală aflăm între fruntașii comunei noastre Bichigiu, cari deși sunt numai trei, adevă preotulu, învățatorulu și collectorulu Tanase Todoranu, nepotulu martirulu, aceștia o ducă ca frații și rōdele ostenelelor lor pentru popor sunt binecuvântate.

Am fostu amintit nu de multu, cum zelulu nostru preotu, d-lu Vasiliu Dumbravă, în înțelegere cu mai mulți poporeni, a înființat un fond de bucate în folosul bisericii, din care acum se ajutoră o parte mare din poporeni. N'au trecut dora două săptămâni dela publicarea acelei informațiuni, când numitul preotu păși din nou cu o idee totu așa de salutară, ca și cea de mai nainte, adevă punerea în ordine a școlii carea nu mai corespondea recerșilor timpulu de adă și carea și de di era în pericolu de a fi închisă sub pretextulu cunoscutu, că nu coresponde, ba putea ușor să fiă înlocuită cu o școlă comunală.

Preotulu încă în anii trecuți făcuse atentu pe popor la eventualitățile, ce potu urma, însă în lipsa de bani a trebuit să amâne lucrulu până voru veni timpuri mai bune. Acum însă, ne mai putendu amana, în unire cu matadorii amintiți s'a apucat de lucru, ridicându școlă, lărgindu-o, padimentându și provădendu-o cu cele necesare. Ar mai urma văruitulu și închiderea ei cu palantă (stobor) și în starea și de acum, cine a vedutu mai nainte nu o-ar mai pute cunosece.

Etă der unu altu merit pentru preotulu nostru, ale căruia ostenele nu le putem răsplăti, decatu esprimându-i adăna noastră mulțămă și recunoștință pe cale diaristică. — Săteanulu.

Editoru și redactoru responsabilu :
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena din 19 Augustu st. n. 1890

Table with financial data including Renta de aur, Renta de hartie, Imprumutul cailor ferate, Amortisarea datoriei, etc.

No. 3020-1890.

405,3-3

II. ESCRIERE DE CONCURSU.

Cu termenul de 10 Septembrie a. c. st. n. inclusive se escrie concursu pentru 7 stipendii din fundatiunea fericitului Arhiepiscopu si Metropolitu Alesandru Sterca-Siuluu, si anume:

Pentru doue stipendii de cate 400 fl. v. a. usuate de Amos Francu, care a obtinut luarea de doctoru in drepturi, si Alesandru Popa, care a depus doctoratul din medicina universalu; pentru unu stipendiu de 200 fl. v. a. usuat de juristul Silviu Stanciu, care a repausat;

pentru trei stipendii de cate 100 fl. v. a., dintre cari unul usuat de juristul Teofilu Ciortea, care a murit, altul de cadetulu Severu Trifanu, care nu s'a legitimat despre progresulu facutu in studiu in decursulu anulu scolasticu espiratu, si alu treilea de gimnasistulu Emiliu Aranyosi, care a obtinut calculu nesuficient din studiu la finea anulu scolasticu espiratu;

pentru unu stipendiu de 60 fl. v. a. usuat de gimnasistulu Camilul P. de Harxianu si dechiaratu de vacantu din cauza, ca nu a produsu atestatu despre progresulu facutu in decursulu anulu scolasticu espiratu.

Doritorii de a obtine vre unulu din stipendiile de mai susu au sa intrunescu urmatoarele conditiiuni:

a) ca suntu Romani gr. cat. miseri nascuti in Transilvania;

b) ca pe langa purtare morala buna au din studiu calculu de eminenca; c) ca suntu ascultatori de medicina, de drepturi, ori si la alta facultate, academiu ori gimnasiu;

d) dintre concurenti voru ave preferinta, cari voru pute dovedi, ca suntu consangeni cu piulu fondatoru;

e) concurentii sa produca si sa alature la cererile lor: testimoniu scolasticu in copie autentice, si nu in origine, atestatu de consangenitate—deca sunt consangeni cu fondatorulu,—carte de botezu, testimoniu medicalu, atestatu de paupertate, si se numescu expresu institutul, la care si unde voru se continue studiile academiice ori gimnasiice.

Cererile concursuale astfelu adjustate sa le subterna la subsemnatulu Consistoriu pana la termenulu prefiptu.

Blauiu, din sedinta consistoriala tinuta in 12 Augustu 1890.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

II. ESCRIERE DE CONCURSU.

Cu termenul de 10 Septembrie a. c. st. n. inclusive se escrie concursu la doue stipendii de cate 40 fl. v. a. din fundatiunea fericitulu canonicu Constantinu Alutanu, dechiarate de vacante din cauza, ca scolarii Iuliu Chitul si Ioanu Anca, cari le-au folositu in anul

trecutu, nu s'au legitimatu despre progresulu facutu in acelu anu.

Doritorii de a obtine vre-unulu dintre stipendiile de mai susu, voru ave de a si instrui suplicele conformu conditiunilor indigitate in escrierea de concursu pentru stipendiile sulu-tiane, si a-le asterne Consistoriulu subsemnatu pana la termenulu prefiptu.

Blauiu, din sedinta consistoriala tinuta in 12 Augustu 1890.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

III.

ESCRIERE DE CONCURSU.

Cu termenul de 10 Septembrie a. c. st. n. inclusive se escrie concursu pentru unu stipendiu de 22 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea fericitulu canonicu Ioanu Chiril, devenitu vacantu din cauza, ca scolariulu Samoila Spineanu, care l'a folositu in anul trecutu, nu s'a legitimat la finea acelu anu despre progresulu facutu in studiu.

Doritorii de a obtine stipendiulu de mai susu, voru ave de a si instrui suplicele conformu conditiunilor indigitate in escrierea de concursu pentru stipendiile sulu-tiane, si a-le asterne subsemnatulu consistoriu pana la termenulu prefiptu.

Blauiu, din sedinta consistoriala tinuta in 12 Augustu 1890.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

Castigul.

Unu institutu de banca cautu ori unde persoane pentru vanderea in rate a losurilor permise prin lege. Conditiiuni forte favorabile.—Ofertele se voru adresa sub inițialele B. I. la A. V. Goldberger espeditiunea de anunturi, Budapesta, vaczi utca 9.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale caii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Iunie 1890.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Predeal-Budapest, B.-Pesta-Arad-Teius, Telus-Arad-B.-Pesta, Copşa-mică-Sibiu, etc. Includes columns for train types, times, and stations.